

אם הם בחוצה לארץ (ב) 'ואפי' אין בהם עשרה בטלנים (פ') נעלים ממלאכתן (ג) ועוסקין
לגרי (גור) "והוא שהוקף ואח"כ ישב 'או שישב תחלה על דעת להקיפו אח"כ (ד) לאפוקי
כשנודע שישב תחלה * על דעת שלא להקיפו (אנל (ה) מסמאל הוקפה ולנסוף יסנה ר"ן):
ב' וכן (ה) הכפרים הנראים עמהם אפי' אינם סמוכים כגון שהם בהר * או שסמוכים להם. אפי'
אינם נראים עמהם כגון שהם בעמק (ג) (ו) "ובלבד שלא יהיו רחוקים יותר ממיל' ובשושן אע"פ
שאינה מוקפת חומה מימות יהושע קורים בט"ו (ז) "הואיל ונעשה בו הנס: ג' כפרים ועיירות
גדולות וכרכים שאינם מוקפים חומה מימות יהושע בן נון (ח) קורים ב"ד: ד' כרך (ט) שהוא
(ג) [א] ספק אם הוקף בימי יהושע אם לאו (י) קורים ב"ד ובט"ו ובליהיון (יא) "ולא יכרך כ"א
ב"ד שהוא זמן קריאה (ז) לרוב העולם: ה' (יב) * בן עיר שהלך לכרך או בן כרך שהלך לעיר
ממנה ב' רמז"ס שם מהל' דחוקים קרי בעמאל ב"ד וט"ו וכו' ה' שם ב' רמז"ס נפרק

שערי תשובה

[א] ספק. עצה"ט ועיין בר"י בשם תשובת הרדב"ו שכתב שמצרון עה"ק פשיטא דלניה מוקפה מימות יהושע וקורין צ"ד ע"ש אבל מנהג

וְיָרַח רְחוֹק הַרְבֵּה הוּא כִּכְרָךְ מֵ"א ע"ש. וְעֵינַי ט"ו וְנִתְשׁוּבָה מֵהֲרִיעַ"ל
 וְלֹאס הִיא"א חֲשׁוֹב כְּחֹמֶה גַּמ'. בַּח"ל יֵשׁ כְּרִמִּים שְׂרָאִי לְהִסְתַּפֵּק בָּהֶן
 וְרַחֲמִיקִים מֵ"א וְדוּעַ שְׁלֵא הֵיוּ מִיוֹשְׁבֵי בָמָן יְהוֹשֻׁעַ: (ד) לְרֹב.

ביאור הלכה

* על דעת שלא להקיפו. היינו ללא נכנו זה במים חדשים לאחר שהוספה
אבל אם נכנו זה לל במים שקדמו להקפין מכאן וינדויות ככרך
ע"י במים הללו שלאחר הקיפין וי"ל דלחילין בחר רובא דאם רוב במים
שנצטר קדמו להקפין קורין מ"ד ואם איפכא איפכא ונמחא על מחמא ז"ע
[טורי ארן]: * או ששמוכין להם. כפר הסמוך לכרך שהיו קורין בטר"ו
והיה הכרך שמו יקראו מ"ד [דבר משה] כך של עכו"ם שכן כי ישראל
כלל ישראל הנכנס לכרך זה פזורים קורא בטר"ו. אם שאלו יקראו מ"ד
וטר"ו מספק הכפרים הגדולים וטמכסין קוראין מ"ד [בבבא]: * בן עזר שהחלך
לבוך וכו'. טעמו זה רצו פארוסיו מאד עין צפמ"ג ובשאר אחרונים
והעמקתי במ"ד רק שיטת רש"י שהסמימו עליה הרבה ראשונים וגם זה

כל נראה אפילו רחוק יותר ממילי היו ככר (ו) ו"א דגמלא
נעשה בו נס. שהם נחו צט"ו דכתיב בקרא: ג (ח) קורים ביד.
י"ד וכן להיפך כיון שאינו מחויב עתה דבר [פר"ח] והפמ"ג
ספק. וטעמא דר"ך לקרות זה צ"ד וצט"ו שספק אם הם חשוב
משפחה שמה מוקפין מימות יהושע צ"ג לפי שהם מנפון ורחוקים
בט"ו. ומהגין (י') שמחה ומתנות לאביונים בשניהם: (יא) ולא
דבר שהוא ספק לענין הצרכה הוא ספיקא דרבנן וכו"ש בזה
ס' דביום י"ד הוא זמן קריאה לרוב העולם כלקמיה (יב) ור"ל
דיעבד ולא היו צרכה לצטלה: ד' (יב) בן עיר שהלך לכרך
וכו'

שער הציון

(ב) הרמב"ן והרשב"א שהובא בהרה"מ א"ח"כ ממאמר במאמרי שהסכים ג"כ לשיטתם. וכעין זה נמצא גם בריטבי"א וכו"מ בעיטור שסבור ג"כ כמותם וגם הגר"א בצילורו הביא שהרמב"ן והרשב"א חולקים ע"ז: (ג) וז"ל לשיטת הסבורים בדעין י' בטלמים: (ד) כ"מ ממ"א סק"ה¹ ופר"ה וש"א וכו"כ בהדיא בלבוש: (ה) מדיהיך המחבר לשון הטור וכתב וצלבד אסמוך ואינו נראה [מ"א]. והוא שיטת רש"י בצמרא וכן ארמא צפירוש ר"ח צהלים בהשיעור מיל ק"ף אסמוך ואינו נראה וכו"כ הריטבי"א בשם רטמיו וכו"כ המאמרי ורבינו ירוחם והנה לדעת כולם צהלה נחשב לכרך אפילו ביותר ממיל ועיין ברי"ן ד"ה דוקא כשהוא מתחשב מתחום העיר ור"ל שהוא משתקף עמו בעניניו וכן ארמא בריטבי"א צהלים וכן משמע במאמרי אז אמרין דמין שהוא נראה נחשב לאזוהי כרך אפילו דמון יותר ממיל [כן מוכח בריטבי"א דאגרא קאל]: (ו) דוקא וכן מוכח לפי גרסתנו שהרמב"ם וכן משמע מהטור: (ז) ולשיטת זו יחסנה הדין בצמור ואינו נראה ד"ה אסמוך אינו נקרא רק חוץ מעירה של עיר [ועיין צב"א] ו"ה דאפילו חוץ לעיטרה חוץ לשיטתו חוץ מיל אצל מיל ממע לא [ועיין צב"א] עמוד דנ"מ בין אסמוך לעירה הוא רק לענין מדינה עיין בט"ו ו"ה אכן דעת רוב ראשונים הוא כמו שסממנו צנים בדעה ראשונה שהיא דעת הש"ע כמו שהיה המ"א [וביבדו אל"ה שאלו ראה הא"י כל הראשונים שהצטוו היה סתום לה לדינא] וז"מ מכל מה שכתבנו לענין תקנות שיש צבני כרך שהכפר נחשב עמו וכן לענין מקום כמו שכתב בא"ר: (ח) פר"ה אע"ג דירושלמי מתקפך הוה לענין בן כרך אם יכול להוילא לכן עיר צ"ד כיון דביריבד יולא צ"ד צמרא דלין משמע דהוא לעיטובא בט"ו וא"כ ממילא אינו יכול להוילא לבני י"ד ביום י"ד ע"ש אכן מדברי הגר"א צמירן זה מוכח דהוא ס"ל דגם הש"ס דידן מודה להא דירושלמי דביריבד יולא² בן כרך ביום י"ד [והוא דאיתא בצמרא זמנו של זה לא כומנו של זה הוא רק לענין לבתלהא דלא יכול בן כרך לקרוא ביום י"ד] וכו"כ הספ"א וא"כ ממילא נשאר צמיר דירושלמי על מקומה: (ט) מ"א בשם הלבוש ואף דהוא מצא מתחלה בשם הש"ס ועמדה קלח להיפך יש לקמור על הלבוש וכטעמיה ועוד דכבר הביא הגר"א דעת הגאונים שזור דככל ספק לא יקרא אלף צ"ד דאזינין במר רוצה דעלמא ועמד *ספק דדבריהם לקולא אלף שלא נצטל ממנו לגמרי מקרא הגי'ה יקרא צ"ד וזה הוא אלא יולא דביריבד אפילו לכן כרך ומשמע דדעמו בן להלכה: (י) מ"א בשם ש"ג: (יא) הגר"א וש"א: (יב) הגר"א וכו"כ זה כתב הט"ו:

הגהות ותיקונים: א) ה"ס: ב) סק"ב:

הנהגות ותיקונים: (א) הים: ב) סק"ב:
הנצרות והאורות: (1) עיין סי' תרצ"ה בה"ל סע' ד' ד"ה או של, לענין ספק. בשם הפ"ח: (2) עיין במ"ב סי' תר"ד ובשעה"צ שם לענין מוקף ב"ד ברייבך שקרא שלא בעשרה: